

Výsledky třídění
odpadu v ČR
v roce 2018

Křišťálovou
popelnici získal
středočeský
Beroun

Antilitteringová
kampaň:
Do přírody
odpad nepatří!

zpr@vodař

ELEKTRONICKÝ ZPRAVODAJ O ODPADECH PRO MĚSTA A OBCE

ČÍSLO 24, 2019

V Hradci Králové proběhl jubilejní 20. ročník konference ODPADY A OBCE

20
ROČNÍK
KONFERENCE
ODPADY A OBCE

- ROAF owns and operates one of Europe's most modern sorting plant.
- ROAF runs 8 recycling stations.
- ROAF operates Baler landfill, including 6 closed down landfills.
- ROAF has about 300 containers for glass and metal packaging.
- ROAF has about 150 employees, and annual turnover of about 29.5 million.

Vážení představitelé
měst a obcí,

krajské soutěže obcí v třídění odpadů už máme za sebou, vítěze celostátní soutěže známe taky, venku je léto, jak se patří. Přinášíme Vám letní vydání našeho Zpravodaje, ve kterém Vás seznámíme s výsledky třídění a recyklace odpadů za rok 2018. Ohlédneme se za 20. ročníkem konference Odpady a obce v Hradci Králové a za vyhlášením výsledků soutěže obcí „O křišťálovou popelnici 2018“.

Krátce se také podíváme na další ročník Čistých festivalů a seznámíme Vás s aktuálními novinkami, které si EKO-KOM pro letošní rok připravil. Na závěr Vám poradíme, jak může i vaše obec přispět ke zlepšení recyklace tříděných odpadů.

Přeji Vám příjemné čtení
a ještě příjemnější léto.

Martina Filipová,
ředitelka oddělení regionálního
provozu

Výsledky třídění odpadů v ČR v roce 2018

Vytřídit odpad do barevných kontejnerů se stalo pro většinu obyvatel ČR takřka rutinní záležitostí. Pravidelně své odpady třídí 73 % Čechů, kteří při průzkumu veřejného mínění odpovídají, že je to jedna z možností, jak mohou osobně přispět k ochraně přírody. A každoročně se v této disciplíně zlepšují. Díky husté síti barevných kontejnerů, umístěných v ulicích měst a obcí po celé ČR, mají pro třídění velmi dobré podmínky. Do barevných kontejnerů a menších nádob v roce 2018 vytřídil každý obyvatel v průměru 49 kilogramů papíru, skla, plastů a nápojových kartonů.

21,3 kg papíru, 14,1 kg plastů,
13,2 kg skla a bezmála půl
kilogramu nápojových karto-
nů. A skoro 14 kilogramů kovů. To
je dohromady bezmála 63 kilogra-

mů odpadů, které v průměru vytřídil
každý obyvatel ČR za loňský rok.

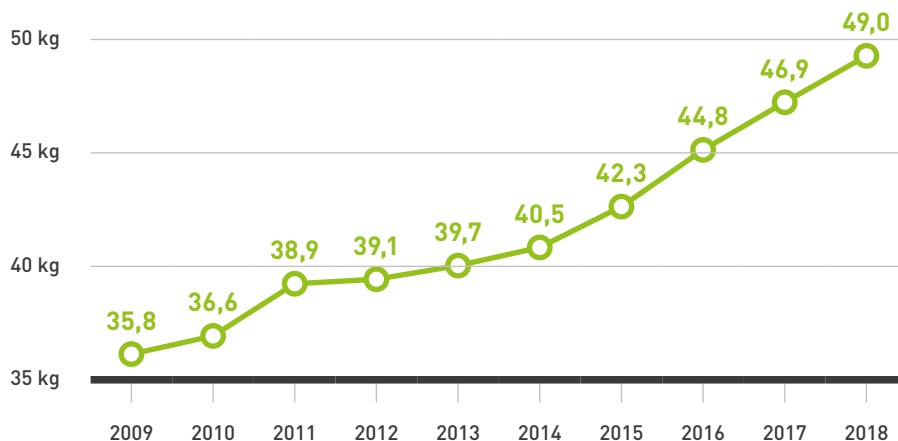
Prostřednictvím sběrných systémů v obcích a městech po celé ČR se tak loni podařilo vytřídit přes

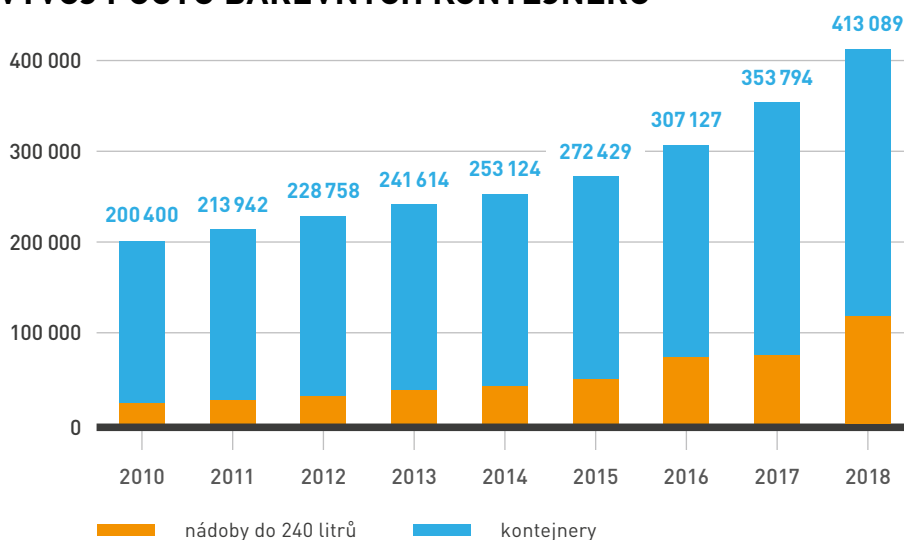
665 tisíc tun odpadů, více než polovinu z toho tvořily vytríděné obaly. Spolu s živnostenskými odpady se tak v ČR podařilo loni vytrídít a předat k dalšímu zpracování přes 841 tisíc tun obalových odpadů. To znamená, že z více než 1,2 milionu tun obalů uvedených v roce 2018 na tuzemský trh klienty systému EKO-KOM jich bylo 71 % vytríděno, předáno k dotřídění, následné recyklaci a dalšímu využití. Nejvyšší míry recyklace bylo již tradičně dosaženo u papíru – z každých 10 vyrobených tun papírových obalů bylo loni osm a půl tuny recyklováno na nový papír nebo dále využito. U skla byla dosažena 77% míra recyklace, u plastových obalů 67%, u kovů 60% a u nápojových kartonů to bylo 24 %.

Možnost třídit odpady má již 99 % obyvatel ČR. A to zejména díky spolupráci 6 131 obcí a 21 052 firem zapojených v systému EKO-KOM. Ke konci roku 2018 bylo napříč ČR rozmístěno více než 413 tisíc barevných kontejnerů a menších nádob na tříděný odpad. A kontejnery se znovu přiblížily našim domácnostem – o další metr. V průměru to k nim lidé mají ze svých domovů jen 91 metrů, necelé dvě minuty chůze. Jedno sběrné místo slouží 124 lidem, což je v rámci Evropy velmi dobrý výsledek, který nám mohou leckteří jiní Evropané závidět. Nádobový sběr bývá zejména v menších obcích ČR doplněn nebo zcela nahrazen sběrem pytlovým a odpady lze také třídit prostřednictvím sběrných dvorů a výkupu druhotných surovin. Tato kombinace činí třídění odpadů pro občany pohodlné a dostupné. ■

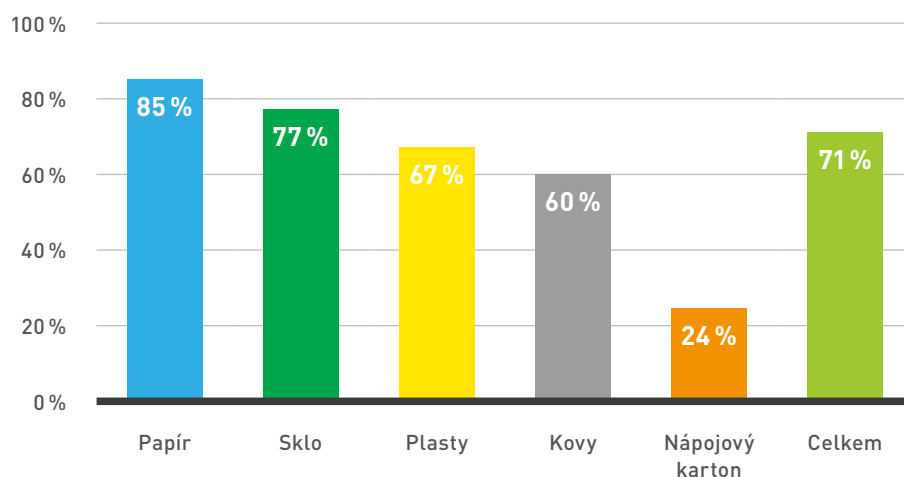
VÝTĚŽNOST TŘÍDĚNÉHO ODPADU NA OBYVATELE ZA ROK (papír, sklo, plasty, nápojové kartony)

VÝVOJ POČTU BAREVNÝCH KONTEJNERŮ

DOSAŽENÁ MÍRA RECYKLACE OBALŮ

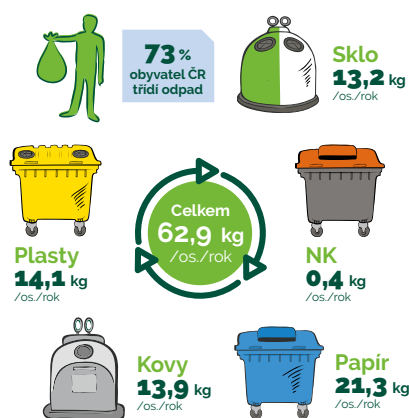
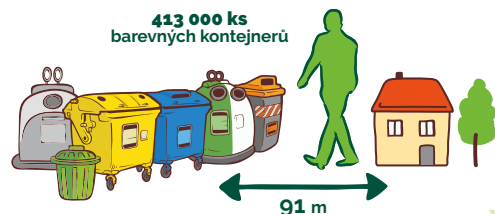
Třídění odpadů v ČR loni dosáhlo nového rekordu!

Co Čech, to 63 kg!

Češi každoročně dokazují, že patří mezi evropské premianty v třídění odpadu. A ani rok 2018 nebyl výjimkou. Stejně jako předloni pravidelně třídilo své odpady již 73 % obyvatel. Do barevných kontejnerů a menších nádob, kterých je v ČR již přes 413 000, přispěl každý obyvatel ČR v průměru 49 kilogramy separovaného papíru, skla, plastů a nápojových kartonů. A k tomu ještě každý odevzdal v průměru 14 kilogramů kovů.

Množství vytríděného odpadu

Každý obyvatel přitom loni vytrídil v průměru **21,3 kg papíru**, **14,1 kg plastů**, **13,2 kg skla**, **13,9 kg kovů** a bezmála **půl kilogramu nápojových kartonů**. Prostřednictvím sběrných systémů obcí se loni vytrídilo přes 665 000 tun odpadů, více než polovinu z toho tvořily vytríděné obaly. Spolu s živnostenskými odpady se podařilo loni vytrídít a předat na třídící linky přes **841 000 tun obalových odpadů**.

Nádoby na tříděný sběr

V ČR je více než **413 000 barevných kontejnerů** a menších nádob na tříděný odpad. Díky postupnému zahušťování sběrné sítě se zkracuje i průměrná docházková vzdálenost k barevným kontejnerům. V roce 2018 se tak průměrná vzdálenost, kterou musel každý z nás urazit s vytríděným odpadem ze svého domova k nejbližším barevným kontejnerům, zkrátila na **91 metrů**. To jsou zhruba jen 2 minuty chůze. Kvalita sběrné sítě je velmi komfortní i ve srovnání s ostatními zeměmi EU – jedno sběrné hnízdo slouží v ČR 124 lidem, což výrazně převyšuje unijní průměr.

ODPADY A OBCE 2019

Ohlédnutí za konferencí Odpady a obce 2019

Tradiční konference Odpady a obce, pořádaná Autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, oslavila letos již 20. výročí. Jak už se stalo zvykem, proběhla v královéhradeckém centru Aldis 12. a 13. června. A jako vždy byla nejen příležitostí k setkání odborníků z odpadového hospodářství, ale přinesla také řadu zajímavých přednášek a diskuzí.

▶ Zahájení konference se ujal generální ředitel společnosti EKO-KOM Zbyněk Kozel letmou rekapitulací 20 let této konference. Letošní 20. ročník označil za přelomový, protože v příští dekádě už bude na odpad pohlíženo jako

na zdroj: „Mění se paradigma. Zatím bylo cílem vytřídit většinu odpadu, od nynějška bude tlak jak na vytřídění, tak na recyklaci, aby většina vytříděných odpadů vstoupila do výroby věcí,“ přiblížil Zbyněk Kozel zmíněný zlom a upozornil na to,

že vyšší tlak na recyklaci s sebou ponese i vyšší náklady.

Poté již následovala první prezentace a rovnou velmi vzácný host Jean-Marc Boursier, prezident Evropské federace odpadového hospodářství a environmentálních služeb (FEAD) a viceprezident SUEZ pro Evropu. Svůj příspěvek věnovaný odpadovému hospodářství v Evropě a tématu očekávaného vývoje v oblasti omezování skládkování a růstu procent recyklace odpadů zahájil slovy:

„Skládkování odpadů se snižuje. Jako předseda organizace sním o tom, že už nebudeme mít zbytkový odpad ve světě, kde umíme 100 % recyklovat, že se odpad stane plnohodnotným zdrojem pro ostatní. Věřím, že se tato vize během několika let vyplní.“ Jako reálný a dosažitelný cíl zmínil omezení skládkování komunálních odpadů pod 10 % do roku 2035. Věnoval se i tématu zpracování bioodpadů a novým zpracovatelským technologiím, díky nimž by bioodpady mohly být do budoucna zpracovávány například na letecké palivo. Uvedl, že klíčové je zajistit, aby recyklace byla finančně dostupná. „Finance musí být spravedlivě alokovány do veřejného i soukromého sektoru. Musíme zajistit investice, aby ceny zůstaly dostupné,“ dodal.

U řečnického pultíku ho vystřídal viceprezident pro cirkulární ekonomiku z německé divize TOMRA Jürgen Priesters. Jeho přednáška byla o možnostech třídění plastů, jejich recyklaci a designu. Řekl, že již osm

let prosazují principy cirkulární ekonomiky v řadě velkých firem, a zdůraznil, že důležitou otázkou je design obalu. S odkazem na Eurostat připomněl, že žádná z evropských zemí zatím nedosahuje recyklačních cílů, recyklováno je prý 10–30 % odpadů. „Je otázka, jak z toho ven,“ dodal a jako jednu z cest efektivního získání odpadů vhodných pro materiálovou recyklaci představil technologické řešení automatického dotřídívání, které je schopno třídít podle materiálu (u plastů až na úroveň jednotlivých polymerů), tvaru, barvy.

O nakládání s komunálními odpady v Norsku hovořil poté Terje Skovly zastupující RoAF, odpadovou společnost, která se zabývá sběrem, tříděním a recyklací komunálních odpadů. Vlastní a provozují nejmodernější třídírnu komunálních odpadů z domácností v Evropě. „Máme osm recyklačních center, jednu skládku – je to jedna z posledních skládek v okolí Osla. Je pro nás důležitá. Na skládky nedáváme příliš odpadů, i tak potře-

bujeme, aby vydržela ještě 20 let,“ řekl Skovly. Přestože země není součástí Unie, snaží se přizpůsobit evropským pravidlům. Primárně třídí některé komodity, kovy a plasty do třídírn ze směsného komunálního odpadu. Svoz tříděných složek prý komplikují velké vzdálenosti mezi jednotlivými obcemi i meteorologické podmínky. V současné době má každá domácnost soustavu košů a pytlů na třídění, sběr probíhá jak nádobovým, tak pytlovým sběrem, kvůli lepší identifikovatelnosti smí být tříděný odpad pouze v průhledných pytlích, pokud se takto sbírá. „Výsledky jsou dobré, lidé si zvykli a nařízení respektují. Můžeme také více recyklovat a méně energeticky využívat,“ dodal Terje Skovly. Špatně vytríděný odpad prý v Norsku svozová firma neodveze, místo toho nalepší lidem na nádobu upozornění. Na sběr PET lahví a nápojových plechovek má zaveden zálohový systém. Skovly ale přiznal, že z deklarované 95 % vratnosti je ale 12 % odtří-

děno ze směsného komunálního odpadu.

Na receptu, jak efektivněji recyklovat méně kvalitní plasty, se ale zahraniční řečníci neshodli. Jednou z možných cest by mohla být chemická recyklace, překážkou jsou ale prozatím vysoké náklady.

První část odpoledního programu byla věnována balíčku k oběhovému hospodářství EU. Jako první vystoupil Jan Marek, referent odboru životního prostředí města Beroun, a představil plány rozvoje odpadového hospodářství města. Řekl, že před 10 lety pořídilo město k nádobám na tříděný sběr také nádoby na bioodpad a kompostéry. A lidem šla příkladem sama radnice, kde začali úředníci třídit odpady do speciálních nádob. Loni město rozmístilo čtyři desítky nádob na kovy, což se také osvědčilo. *„Jsme vděční také za provedenou optimalizaci sběrné sítě, kterou pro nás udělal EKO-KOM. Pomohlo nám to při práci s veřejností,”* uvedl Marek a dodal, že do budoucna chce radnice ve městě rozšířit síť nádob o nádoby na použí-

Jean-Marc Boursier

Panelová diskuze – J. M. Boursier, J. Priesters, T. Skovly

tý textil, zavést trojkoše na tříděný sběr na veřejných prostranstvích, z estetických důvodů plánuje také podzemní kontejnery do historické části města a zvažuje také sběr odpadů dům od domu.

Další prezentující byla Iveta Jurenová, zastupující SAKO Brno. Tato společnost zajišťuje v Brně svoz komunálního odpadu, provozuje zařízení k energetickému využití odpadů a také dotřídňovací linku. Jurenová se ve svém příspěvku zaměřila na symbiózu automatického dotřídňování a energetického využívání odpadů v ZEVO. Na stávající dotřídňovací lince SAKO ročně dotřídí 4500 tun papíru a 4 200 tun plastů. Na této lince dotřídí PET lahve, obaly od drogerie, nápojů, strečové fólie i hliníkové plechovky. Zbytkový odpad je pak energeticky využit v ZEVO. *„Automatika pro účinnost dotřídňování je důležitá, proto do toho chceme jít. Manuální třídění je náročná práce, je také nedostatek pracovníků a identifikace jednotlivých materiálů je složitá. Připravujeme proto novou automatickou dotřídňovací linku. Kapacita linky by měla být tři tuny za hodinu,”* představila Jurenová plány do budoucna.

Třetím řečníkem odpolední části konference byl Michal Stieber, výkonný ředitel Veolia Využití odpadů ČR, který hovořil o možnostech recyklace využitelných frakcí směsného komunálního odpadu. *„Ve fázi přípravy jsou dva projekty na využití SKO, a to v Karvině a v Přerově. Jedná se o stávající energetické zdroje, u kterých se musí uskutečnit rekonstrukce,”* zmínil Stieber s tím, že v rámci této přeměny budou plněny mnohem přísnější emisní limity, než je tomu dnes při spalování uhlí. Uvedl, že je možné vyrábět tři základní druhy paliv. Při výrobě paliv z SKO chtějí maximalizovat také odtřídění materiálově využitelných složek SKO, jako jsou kovy, sklo, některé druhy plastů. *„My chceme přispět k naplnění ambiciózních cílů oběhového balíčku, jako je navýšení recyklace a odklon od skládkování,”* zdůraznil Stieber.

Jaký význam mají při plnění cílů balíčku oběhového hospodářství EU bioodpady, zmínil ve své prezentaci Petr Bielan ze společnosti OZO Ostava, která se zabývá odvozem a zpracováním primárně komunálních odpadů včetně biologicky rozlo-

žitelného odpadu. Podle Bielana je při nakládání s bioodpady důležité dbát na kvalitní třídění, které ovlivňuje jakost kompostu. „Sběr zeleně dnes představuje 15 % recyklace, tedy Ostrava už dnes splňuje cíle Evropské unie,“ dodal.

Následovala přednáška Petra Balnera, ředitele oddělení rozvoje systému AOS EKO-KOM, která se týkala strategie EKO-KOM k zajištění plnění cílů CEP a SUP v oblasti obalů. Konstatoval, že obalová směrnice mění a navyšuje cíle recyklace, a upozornil na novou definici konečné recyklace. Dále pak představil zdroje obalových odpadů pro materiálovou recyklaci v letech 2025 až 2030: „Současnou sběrnou síť můžeme nastavit ještě lépe, můžeme zahájit sběr i na místech dosud k tomu nevyužitých. Dalším zdrojem je i plné zapojení výkupu odpadu do systému. Zdrojem odpadů pro recyklaci je

i odtrídění vhodných odpadů z SKO, vždy v něm nějaký využitelný materiál bude.“ Mezi nástroji pro dosažení cílů uvádí Balner také omezení spotřeby v rámci prevence a maximalizaci materiálového využití. K tomu podle něj mimo jiné vede zvýšení účinnosti třídících linek, technologicky vyspělé dotřídňování či zpracování recyklátu na kvalitní a konkurenceschopnou druhotnou surovinu.

S novou legislativou odpadového hospodářství České republiky seznámil účastníky konference Jan Maršák z odboru odpadů Ministerstva životního prostředí ČR. Řekl, že v rámci odpadového hospodářství je připravována nová legislativa. Jsou připraveny právní předpisy a návrhy zákonů o odpadech, o obalech a zákona o výrobcích s ukončenou životností. Od dubna probíhá mezipříjemnostní připomínkové řízení. Nový zákon o odpadech podle něj přelomovým způsobem podpoří oběhové hospodářství, recyklaci, využití a třídění odpadů v ČR. „V období 2017–2035 je nutné změnit podíl odpadů ze skládkování na recyklaci,“ připomněl hlavní změny a upozornil, že zákaz skládkování recyklovatelných a využitelných odpadů se z roku 2024 posouvá na rok 2030.

První den konference pak uzavřela velká panelová diskuze ke kon-

Panelová diskuze ke konkrétním krokům hlavních stakeholderů odpadového hospodářství k naplnění dlouhodobých cílů oběhového balíčku EU a SUP – J. Maršák, P. Komůrka, P. Bielan, I. Jurenová, M. Fojt, P. Drahovzal, O. Dočkalová, T. Skovly, M. Rajca.

krétním krokům hlavních stakeholderů odpadového hospodářství k naplnění dlouhodobých cílů oběhového balíčku EU a SUP. Zúčastnili se jí Jan Maršák z Ministerstva životního prostředí ČR, Pavel Komůrka z ORKLA, Petr Bielan z OZO Ostrava, Iveta Jurénová ze SAKO Brno, Miroslav Fojt z STF GROUP, Pavel Drahovzal ze Svazu měst a obcí ČR, Olga Dočkalová z obce Sudice, Terje Skovly z RoAF a zástupce společnosti TOMRA Mariusz Rajca.

Druhý den odstartoval Petr Šikýř, provozní ředitel EKO-KOM, se svou prezentací o ekodesignu obalů. Řekl, že nová legislativa tlačí na snížení množství odpadů, členské státy mají podpořit design obalů tak, aby byly odpady šetrné k životnímu prostředí. K tomu má přispět i ekodesign.

„Obal by měl mít minimální negativní dopad na odpadové hospodářství, aby byl snadno tříditelný a recyklovatelný. Zároveň dbá na funkčnost, ochranu potravin i estetičnost,“ vysvětlil Šikýř. Uvedl, že kromě toho je také kladen důraz na prevenci snižování zdrojů, tzn. optimalizaci objemu a váhy obalu, a na zjednodušení přepravy zboží k zákazníkovi. *„Některé kombinace obalů a výroby, který chrání, nejsou vždy ideální. Typickým příkladem mohou být masné produkty s přechodem z papírových na plastové obaly apod.,“* dodal Šikýř. Upozornil také na to, že důležitá je identifikovatelnost materiálů, jak pro spotřebitele, tak i pro pracovníky na třídící lince. Za problematické označil PVC, polykarbonáty, biodegradabilní plasty a kompozitní obaly.

Jak „eko-designuje“ své obaly obchodní řetězec Tesco, ukázal ve své prezentaci Lukáš Mikloš, CE lead packaging manager společnosti.

Petr Balun

Řekl, že vizí Tesca jsou obaly, které jsou navrženy zodpovědně, během svého životního cyklu jsou bezpečné, efektivní, splňují kritéria trhu z hlediska funkčnosti, nákladů a aby byly vyrobeny při použití obnovitelné energie. A po ukončení cyklu by měly být recyklovány. Dílčími cíli je nahradit obtížně recyklovatelné materiály vhodnými pro recyklaci. *„Je důležitý výběr materiálu a správná kombinace jednotlivých materiálů,“* dodal Mikloš.

Mikloše u mikrofonu vystřídal Jaroslava Musilová, corporate affairs manažerka Kofola ČeskoSlovensko: *„Na obal se nemůžeme dívat jen z pohledu recyklovatelnosti, ale i z dalších úhlů pohledu. Obal musí mít určité vlastnosti, aby udržel kvalitu potravin, roli ale hraje i hygiena. Výrobce může používat moderní technologie, ale pokud to zdraží výrobek, spotřebitel to nemusí přijmout.“* Musilová zmínila, že od roku 2020 má Kofola plán přestat používat PVC sleeves.

O financování odpadového hospodářství a ekonomice obcí ČR hovořil Petr Balner z EKO-KOM. *„Podařila se nám ve spolupráci s vámi, obcemi, velká věc, která nemá v rámci Evropy obdoby. Obce každoročně vyplňují dotazníky, což je významný zdroj informací o dlouhodobém vývoji odpadového hospodářství měst a obcí ČR a také významný podklad pro stanovování odměn systému EKO-KOM,“* řekl na začátek. Uvedl, že pro zajištění růstu sběru a recyklace je nutná aktivní účast občanů, dostatečná hustota sběrné sítě, nižší celkové náklady na třídění než nakládání s SKO a odyt druhotných surovin. Právě proto jde velká část peněz systému tímto směrem. 86 % celkových nákladů systému EKO-KOM tvoří přímé náklady sběru a recyklace. A jak je to s náklady obcí? *„Tříděný sběr roste, SKO stagnuje,“* vysvětlil. Nejvýznamnější příjmy mají obce z plateb od obyvatel a ze systému EKO-KOM. Ty od občanů tvoří 71 % a ze systému EKO-KOM dostávají 17 % celkových příjmů. *„Co bude dál? Připravme se na růst nákladů také kvůli sběru dalších komodit jako například oděvů, tuků a oleje,“* upozornil Balner.

Po přestávce se Petr Balner v další ze svých prezentací věnoval recyklaci komunálních odpadů v ČR. Upozornil na problém se vzrůstajícím podílem neplastových příměsí ve žlutých kontejnerech. Zmínil, že kromě stávající mechanické recyklace plastů by do budoucna mohla zásadně růst i recyklace chemická.

Po Balnerovi vystoupil Radek Přikryl z chemické fakulty VUT Brno s tématem biodegradabilní plasty a mikroplasty. Znovu připomněl často zmiňované rozdíly mezi bioplasty, biodegradabilními plasty a kompos-

Panelová diskuze – zleva J. Manhart, P. Balner, P. Balun, J. Daňša, E. Vacek

tovatelnými plasty. A upozornil na potenciální rizika. V ČR nejsou průmyslové kompostárny, které by byly schopny kompostovat tyto plasty: „Kompostárny volají po tom, aby bylo jasně uvedeno, co je kompostovatelné a co ne. Smutnou realitou je, že vezmete čerstvý kompost a zjistíte, že je v něm stále obsažený plast,“ řekl. Na závěr dodal, že bioplasty mají díky svým vlastnostem již nyní své nezastupitelné místo v medicíně

či že se s bio-degradovatelnými plasty úspěšně pracuje v kosmetice.

S konkrétními příklady recyklace směsných plastů seznámil účastníky konference Jiří Balun, reprezentující ostravskou společnost Plastic Union, která se zabývá recyklací vytríděných směsných plastů. Na úvod vysypal z menšího pytle plastový odpad, který zpracovávají, jednalo se především o kelímky, vaničky a další obaly. Tyto odpady přepracovávají

na regranulát, který dále prodávají. Ujistil přítomné v sále, že s odbytem regranulátu není problém.

O recyklaci PET lahví pro potravinářství byla prezentace Jana Daňsy, country manažera společnosti ALPLA. „Máme čtyři závody na výrobu recyklovaného PET. Nejblíží v Polsku a Rakousku. Používáme rPET od 20 do 100% dle požadavku zákazníka,“ řekl Daňša s tím, že podmínkou je mít k dispozici materiál, který lze následně po přepracování opět použít ve styku s potravinami. „Je pro nás extrémně důležité znát zdroje, ze kterých získáváme materiál,“ dodal.

Posledním příspěvkem dvoudenní konference bylo vystoupení Evžena Vacka, reprezentujícího společnost SUEZ Využití zdrojů, a.s., o recyklaci plastových fólií. „SUEZ odbírá materiál z třídících linek, ještě jej dotřídí a zpracuje ve svém zařízení. Naše technologie je bezodpadová,“ řekl Vacek. Z vysbíraného materiálu vyrábí společnost regranulát sloužící k výrobě pytlů a jiných fólií, který prodává nejen v ČR, ale i v EU a mimo ni.

Informační samolepky na kontejnery

Společnost EKO-KOM, a.s., nabízí bezplatně obcím informační samolepky na kontejnery na tříděný odpad. V případě zájmu, prosíme, kontaktuje svého příslušného regionálního manažera.

KŘIŠŤÁLOVÁ POPELNICE

Putovní křišťálovou popelnici získal tentokrát středočeský Beroun!

Součástí konference Odpady a obce bývá i slavnostní vyhlášení celostátní soutěže obcí v třídění odpadů „O křišťálovou popelnici“. Její výsledky dávají jasnou odpověď na to, kde se v uplynulém roce třídilo nejlépe. Nejlepším z nejlepších se stal tentokrát Beroun.

► Soutěž byla tradičně určena všem obcím ČR zapojeným v systému EKO-KOM a soutěžilo se ve třech velikostních kategoriích. Do užšího výběru 15. ročníku soutěže O křišťálovou popelnici postoupilo 66 nejlepších měst a obcí – pět zástupců z každého kraje

a Hlavní město Praha. Na slavnostním ceremoniálu v Hradci Králové pak byli oceněni tři nejlepší z každé kategorie. Nejmenším obcím, do 500 obyvatel, vévodila obec Neratov, na druhém místě skončilo Roudno a třetí byla Borůvka. V kategorii od 501 do 5 000 obyvatel zví-

těžily Hovorany, druhou příčku obsadily Lety a třetí byla obec Solnice. Nejlepším z měst v kategorii nad 5 000 obyvatel je Beroun, druhý byl Vimperk a třetí Olomouc.

Zástupci vítězných obcí převzali menší křišťálovou popelnici a šek na 100 tisíc korun jako příspěvek na další zlepšení nakládání s odpady. Do středočeského Berouna, města ležícího na soutoku Berounky a Litavky, zamířilo zároveň ocenění pro absolutního vítěze – velká křišťálová popelnice. A stává se tak další obcí, jejíž jméno je vyryto na této slavné putovní trofeji.

Starostka vítězného Berouna Soňa Chalupová a referent úřadu Jan Marek převzali Křišťálovou popelnici.

VÝSLEDKY SOUTĚŽE O KŘIŠŤÁLOVOU POPELNICI 2018

Absolutní vítěz: Beroun

Obce do 500 obyvatel:

1. Neratov, 2. Roudno, 3. Bobruvka

Obce 501–5 000 obyvatel:

1. Hovorany, 2. Lety, 3. Solnice

Obce nad 5 001 obyvatel:

1. Beroun, 2. Vimperk, 3. Olomouc

Starosta Neratova Jaroslava Pulkrábka doprovodily na pódium místostarostka Kristina Chaloupková a zastupitelka Hana Svatošová

Starosta Hovoran Josef Grmolec a místostarostka Renata Ivičičová

Zástupci vítězného Berouna s generálním ředitelem EKO-KOM, a.s., Zbyňkem Kozlem a Martinou Filipovou, ředitelkou odd. regionálního provozu

HODNOTICÍ KRITÉRIA

Každý kraj měl pět železek v ohni. Do celostátního užšího výběru totiž postoupili automaticky vítězové z krajských soutěží, další dva zástupce z každého kraje nominovali příslušní regionální manažeři EKO-KOM, vybírat však mohli pouze z obcí, které se umístily v krajské soutěži nejhůře na 5. místě. V užším výběru pak o těch nejlepších rozhodovala celá řada kritérií. Hodnotilo se nejen množství vytríděného odpadu

na osobu a rok pro každou komoditu, hodnotil se také poměr tříděného odpadu a komunálního odpadu, hustota sběrné sítě (včetně pytlového sběru a individuálních nádob), přihlíželo se také k tomu, zda obec sbírá i nápojový karton, bílé sklo a kovy a celkově jaké jsou v obci vytvořené podmínky pro nakládání s odpady.

Hodnocení je tedy velmi komplexní a provádí se především na základě údajů poskytovaných obcemi systému EKO-KOM v rámci jejich pravidelného výkaznictví.

ČISTÉ FESTIVALY

Čisté festivaly aneb certifikované hudební akce, kde se třídí odpad

Na 19 největších hudebních festivalech v Česku, mezi kterými nechybí Colours of Ostrava, United Islands of Prague nebo Rock for People, mohou i letos návštěvníci třídit odpady do barevných košů. A to díky spojení pořadatelů těchto akcí s již 12. ročníkem projektu Čistý festival, který je realizován Autorizovanou obalovou společností EKO-KOM.

 Celkem bude na těchto akcích pod širým nebem rozmístěno 905 speciálních barevných košů na třídění plastů, papíru a plechovek. K tomu přibudou také kontejnery na sklo ve festivalových kempech a v tamních barech. Díky unikátnímu systému třídících košů bude průměrná vzdálenost k separačnímu místu na **Čistých festivalech** kratší než padesát metrů.

Čistý festival ale nepodporuje v třídění jen návštěvníky, ale také festivalové stánkaře, kterých je letos přes 800. Ti obdrží speciální sadu pytlů na třídění společně s informační kartou. Tříděný sběr pak zajišťuje dohromady přes tisíc členů úklidových čet. Jen v minulém roce lidé na majálesech a letních festivalech vytrídili celkem 58 470 kilogramů odpadu. Veškerý tříděný odpad z akcí

je vždy svezem na dotřídovací linku. Dále byl buď recyklován, nebo jinak druhotně využit.

Kromě systému třídění odpadů je součástí projektu Čistý festival i rozsáhlá motivační kampaň. Jejím cílem je přiblížit lidem smysl třídění a recyklace. Návštěvníci tak mohou na stánku Čistého festivalu názorně třídit odpad a získat za to recyklované odměny, vyrobit si z použitých obalů módní doplňky a hudební nástroje v dílně REC.workshop nebo vyhrát vstupenky na další festivaly v celé řadě tematických soutěží. Specialitou čistých festivalů je také scéna REC.stage, na které se každoročně „recyklují“ začínající kapely v české hudební objevy. Mezi nimi za poslední roky nechyběli např. Mirai, Thom Artway, David Stypka nebo Pekař. ■

ANTILITTERINGOVÁ KAMPAŇ

Do přírody odpad nepatří!

Pro většinu obyvatel ČR je naprosto samozřejmé, že tříditelný odpad patří do barevného kontejneru nebo menší separační nádoby a směsný odpad vyhodí do černého kontejneru. Tyto zásady již dodržuje 73 % lidí a respektuje je i řada zahraničních turistů.

Netřídíči hodí všechnen odpad alespoň do černého kontejneru nebo popelnice. Jenže přesto jsou mezi námi jedinci, kteří odpad s klidným svědomím odhodí na chodník, za dálniční svodidla nebo v lese. Na to se snaží EKO-KOM upozornit svými antilitteringovými aktivitami.

Zastáváme názor, že lepší než odhozené odpady uklízet je jejich odho-

zení do přírody předcházet. A to je taky jedním z hlavních cílů našich tzv. antilitteringových projektů. Problému s odhazováním odpadů se snažíme předcházet především dalším doplňováním sítě barevných kontejnerů a nově i menších nádob na třídění odpadů u domů. To samo o sobě už ale lidem nestačí. Jsou stále aktivnější a také náročnější,

zvykli si už třídít odpady doma, na chalupě, v práci, ve škole, na ulicích... A stejnou možnost chtějí mít i při svých volnočasových aktivitách. Už 12 let tak mohou lidé třídít své odpady do speciálních třídících boxů na vybraných hudebních festivalech, a to díky našemu projektu **Čistý festival**, který jsme již zmínili výše. Ten byl také jakýmsi průkopníkem řady dalších projektů předcházejících odhazování odpadů do přírody.

Třídíme na sněhu

Před dvěma lety jsme se pokusili model Čistých festivalů rozšířit i na zimní období a umožnit lidem třídít odpad do speciálních barevných košů ve vybraných lyžařských areálech. Ohlasy byly velmi pozitivní. Někteří provozovatelé už v návaznosti na projekt umístili do svých areálů vlastní nádoby na třídění odpadů a rozšířili možnost třídít i na letní sezonu, což je hlavním cílem projektu.

Čisté majálesy

Loni poprvé mohli díky EKO-KOM třídít odpady i návštěvníci několika májových studentských slavností – majálesů. Tento projekt je zároveň i pozvánkou na blížící se Čisté festivaly.

Tříd' v pohybu

Součástí moderního životního stylu je i pohyb a obliba sportu je u Čechů znovu na vzestupu. Novinkou letošního roku, která reflektuje potřeby aktivně žijící populace, je proto pilotní projekt Tříd' v pohybu. Díky speciálním konstrukcím na separovaný

PROJEKTY NA PODPORU TŘÍDĚNÍ ODPADŮ V REGIONECH

I ve spolupráci s jednotlivými kraji a obcemi pak probíhá napříč ČR řada regionálních akcí a projektů na podporu třídění odpadů. Například ve spolupráci s Krajem Vysočina a jednotlivými obcemi jsme spustili osvětovou kampaň určenou pro obecní kina. Ve vybraných biographech tak mohou návštěvníci třídit odpad do speciálních separačních boxů od EKO-KOM a před sledováním samotného filmu bude na plátně promítán spot o třídění odpadu. Se Zlínským, Olomouckým a Moravskoslezským krajem a vybranými obcemi připravujeme také pilotní projekt určený pro obecní a městská koupaliště. Návštěvníci tam budou mít možnost třídit zejména kovové a plastové odpady. Instalujeme informační tabule a na letácích získají informace, co kam správně vytrdit.

odpad mohou třídit lidé i na běžec-kých závodech RunTour nebo na zá-vodech světového poháru horských kol v Novém Městě na Moravě. Umožňuje tak lidem třídit odpady i v přírodě, nemají tedy důvod je do přírody odhazovat.

Čistou přírodou

Na problém odhazování odpadu do přírody se snaží upozornit i pro-jekt Čistou přírodou. Jeho cílem je ukázat lidem krásy naší země a při-pomenout jim, že i na výletech v pří-rodě mohou třídit odpad. V tomto případě však nevyužíváme naše spe-ciální separační konstrukce, ale spo-léháme na veřejnou síť barevných kontejnerů v obcích ČR a na odpo-vědný přístup české veřejnosti k ži-votnímu prostředí. Každoročně na náš web **samosebou.cz** přidává-me několik atraktivních tras, na nichž vytváříme právě i nejbližší stanoviště na třídění odpadu. Při plánování výletu tak mají lidé všech-no pěkně pohromadě – trasy, foto-grafie zajímavých míst, itinerář i po-drobnou mapu, na které jsou vyzna-čeny třídící zastávky i náročnost a délka jednotlivých tras.

Podpořte třídění odpadů i využitím recyklovaných výrobků v obecních mobiliářích

Zvýšení recyklace, omezení skládkování a podpora výrobků s obsahem recyklátů – to jsou témata, která se v souvislosti s balíčkem oběhového hospodářství diskutují stále častěji. Na změny, které obalová a odpadová směrnice (CEP) přinese v následujících letech, se připravují národní legislativy, EKO-KOM, firmy, odpadáři, ale jistě i vy, zastupitelé obcí. Každý ze zmíněných subjektů má možnost, jak k dosažení nastavených cílů přispět.

Klíčem k úspěchu budou, mimo jiné, ochota občanů třídít odpad a jejich motivace k třídění nebo dostatečný odbyt druhotných surovin, resp. poptávka po výrobcích z recyklátů. V tom můžete sehrát významnou roli i přímo vy. V současné době se stále více mluví o problémech s odbytem vytríděných plastů. Pravda je taková, že těžko uplatnitelné jsou v tuto chvíli hlavně barevné

plastové fólie. I s nimi si však dokážou čeští zpracovatelé velmi dobře poradit. Vyrábějí z nich například pytle na odpad, z fólií a dalších směsných plastů se vyrábějí i stavební prvky. Jenže poptávka domácností je zatím omezená. Obce mohou jít příkladem a v rámci stavebních úprav v obci mohou podpořit použití výrobků z recyklovaných materiálů, například právě produkty ze směs-

ných plastů. Mají široké uplatnění v obecním či městském mobiliáři – např. lavičky, odpadkové koše, parkové sety, květináče, rošty dešťových vpustí, palety, kabelové žlaby, obrubníky a mnoho dalších. Kontejnerová stání pak mohou zdobit a chránit zároveň plůtky a palizády, na parkovištích nebo na jiných zpevněných plochách lze nahradit klasickou zámkovou dlažbu např. plastovými zatravnovacími dlaždicemi. Tímto „recyklovaným“ směrem se už vydali někteří majitelé rodinných domů, chalup, zřizovatelé sportovních areálů a začínají je následovat i některé obce. Mohou tak kromě samotné podpory výrobků z recyklovaných materiálů motivovat i své občany k lepšímu třídění – lidé uvidí v praxi, že tříděný odpad lze opravdu efektivně využít, a že třídění a recyklace odpadů mají smysl. ■

